

РАННЯ ДІАГНОСТИКА СЛУХУ У НЕДОНОШЕНИХ ДІТЕЙ

*Ів.-Франків. обл. дитяча клін. лікарня
(головний лікар – заслуж. лікар України – Р.Й. Котурбаши)*

На даний період особливої актуальності набуває проблема нейросенсорних порушень слуху у дітей. Серед причин, які викликають дану патологію, мають значення наступні чинники: перинатальне ураження ЦНС, недоношеність, асфіксія при пологах, пологова травма, гемолітична хвороба новонароджених, ряд перенесених жінкою інфекційних захворювань в період вагітності, дія на плід ототоксичних агентів, природжені вади розвитку, незавершений остеогенез.

Особливо велика увага повинна приділятися проблемі виявлення порушень слухової функції у дітей, які народились в період гестації до 37 тижнів. У недоношених дітей відмічається збільшення частоти виникнення хронічних захворювань, затримка психомоторного розвитку, ряд порушень функції зору та слуху і, як наслідок, затримка домовного і мовного розвитку. Згідно з даними літератури, недоношених дітей народжується 5-10% від загального числа новонароджених [2]. Протягом останніх років зросла чисельність перинатальної патології як однієї з причин формування природженої приглухуватості та глухоти у дітей [4, 7].

Відомо, що у 82% дітей з вадою слуху остання виникає на першому році життя, причому у 38,5% з них – в перинатальному або неонатальному періоді [3]. Тому проблема діагностики слухової функції у недоношених дітей є актуальною для їх своєчасної реабілітації.

Недоношеною новонародженою, згідно з визначенням ВООЗ (1974), є дитина, народжена в період гестації до 37 повних тижнів, тобто до 260-ї доби вагітності матері. У недоношених дітей розвиток центральної нервової системи, а також периферичних відділів слухового та вестибулярного аналізаторів відстає порівняно з народженими в строки 38-40 тижнів. Має значення і недостатній розвиток кори півкуль головного мозку, особливо вискових ділянок [1]. Тому в зв'язку з незрілістю нервової системи дослідження слухової функції

у таких дітей необхідно повторювати у віці 3, 6 та 12 місяців.

За 2008-2010 роки в сурдологічному кабінеті обласної дитячої консультативної поліклініки проведено обстеження 115 недоношених дітей віком від 1 міс життя та повторне обстеження їх на протязі року (дані наведені у таблиці). Вада слуху виявлена у 40 дітей. При повторному обстеженні протягом року вада слуху підтвердилась у 128. З них глухота мала місце у 7 дітей, приглухуватість I-II ст. – у 18.

Дітей з масою тіла до 1500г було 8, до 1800г – 10. Строки народження у 28-30 тижнів – 6 обстежуваних, 30-35 тижнів – 12. Народжених шляхом кесаревого розтину було 5. Фактори ризику – асфіксія при пологах мали місце у 5, гіпербілірубінемія (більше 250 ммоль/л) – у 6 дітей, перинатальне ураження ЦНС – у 6, перенесені жінкою при вагітності інфекційні захворювання – у 1. Обстеження дітей проводилось імпедансометром АТ 235h (Данія).

У дітей до 1 року тимпанограма у більшості випадків була типу В та С і рідше – типу А. Пік тимпанограм був різко знижений (0,26-0,5 мм), акустичні рефлекси зменшені або і зовсім відсутні на ipsi та contra звукові подразники.

Із 115 первинно обстежених дітей у 75 тимпанограма була типу В або С з різко від'ємним інтратимпанальним тиском (до – 230-370 дапа) та зменшеними або відсутніми акустичними рефлексами на ipsi і contra звукові подразники.

А.А. Лайко та співавтори [5, 6] звертають увагу на те, що у дітей після народження, особливо у недоношених, дренажна і вентиляційна функція слухових труб неповноцінна, внаслідок того порушується інтратимпанальний тиск і функція середнього вуха.

У 40 дітей при первинному обстеженні визначалась тимпанограма типу As, акустичні рефлекси відсутні або різко знижені на всіх хвилях. При повторному обстеженні протягом року вада слуху виявлена у 18, з них у 7 була глухота і у 11 приглухуватість II-III ст.

Дослідження слуху у дітей віком від 5 років з різними вадами розвитку

Кількість обстежених недоношених дітей										
2008р.		2009р.		2010р.		разом за 3 роки	з вадою слуху всього	повторне обстеження на протязі року	підтверджена вада слуху	слухопротезування
всього	з вадою слуху	всього	з вадою слуху	всього	з вадою слуху					
32	11	39	13	44	16	115	40	94	18	18

В ДУ «Інститут оториноларингології ім. проф. О.С. Коломійченка НАМН України» в сурдологічний центр направлено 12 дітей, в усіх була підтверджена вада слуху. Усі ці діти слухопротезовані.

Висновки

У недоношених дітей часто виявляється порушення слуху в результаті незрілості периферичного відділу слухової системи в момент їх народження.

Усім недоношеним дітям необхідно проводити аудіометричний скринінг з метою ранньої діагностики вади слуху.

Рання діагностика порушень слуху дає можливість своєчасно зробити корекцію – слухопротезування.

1. Гарбарук Е.С. Сравнительная характеристика отоакустической эмиссии у доношенных и недоношенных новорожденных (Выдержки из автореферата и диссертации). – Санкт-Петербург, 2007.
2. Загорянская М.Е., Румянцева М.Г. Возможности своевременной ранней реабилитации детей с нарушением слуха // Рос. оториноларингология (приложение №1). – 2008. – С.257-261.
3. Козуль Ю.В., Кибченко С.И. Методические подходы к оценке состояния слухового анализатора у детей первых лет жизни // Вестн. РТМУ. – 2000. – № 2 (12). – С. 115.
4. Лазаревич А.А. Скрининг-исследование слуховой функции у недоношенных детей различного гестационного возраста: Автореф. дис. ... канд. мед. наук. – 2009. – 26 с.
5. Лайко А.А. Дитяча оториноларингологія. – Київ, 2008. – С. 276.
6. Лайко А.А. і співавтори. Запалення слухової труби у дітей. – К., 2009. – С. 52-53.
7. Щетинина Ю.В. Оценка состояния периферического звена слухового анализатора у детей с перинатальной патологией. – 2002.

Надійшла до редакції 22.06.11.

© В.М. Кузьмин, М.Л. Вутто, 2011